

Alberto de Hond en Steve Boston bij Ritmo Natural

Latinjazzpioniers in Nederland

New York, jaren zestig: de salsa wordt geboren. In Nederland haakt Ritmo Natural in, met Alberto de Hond en Steve Boston. Zij stonden aan de wieg van de latinjazz en de Afro-Cubaanse muziek in Nederland. Die historie is nu vastgelegd in een box met twee cd's en een documentaire-dvd. Bas Springer zocht de zeventigers op.

tekst Bas Springer

Alberto de Hond (1934, foto links) is in dertig jaar Slagwerkkraant veelvuldig naar voren gekomen als importeur van Latin Percussion (1970-1988) en fabrikant van Supercussion. Zijn muzikale carrière begon met Ritmo Natural, vanaf 1963, als timbalero en drummer. Hij stond aan de wieg van de serie legendarische clinicconcerten eind jaren zeventig met Tito Puente, Carlos Patato Valdes en Johnny Rodriguez.

Steve Boston (1935, foto rechts) was vanaf de jaren vijftig actief in allerlei orkesten, waaronder dat van Kid Dynamite en Max Woiski jr.. Na zijn periode bij Ritmo Natural werd hij de eerste docent latinpercussie op de conservatoria van Rotterdam, Hilversum en Arnhem. Hij gaf les aan alle hedendaagse Nederlandse percussiegrootheden, van Jeroen de Rijk en Lucas van Merwijk tot Martin Verdonk en Jaime Rodriguez.

Ritmo Natural is een prachtig vormgegeven en samengestelde box van twee cd's plus een dvd-documentaire, bij elkaar goed voor bijna vier uur materiaal (Zimbraz/Music & Words).

Het ontstaan van latinjazz in ons land loopt parallel met de geschiedenis van Ritmo Natural. Deze Surinaams-Nederlandse groep vormde de ritmesectie van de beroemde Surinaamse zanger Max Woiski jr. en werd eind jaren zestig de vaste band van jazzsaxofonist Hans Dulfer. Jan Laurens Hartong, voorman van Nueva Manteca, is er zijn carrière begonnen. Percussionist Steve Boston werd later de eerste docent niet-westerse percussie op de conservatoria van Rotterdam, Hilversum en Arnhem, waar hij zo'n beetje alle gerenommeerde Nederlandse percussionisten van dit moment opleidde. Op een schitterende box met twee cd's met historisch materiaal plus een dvd waarop de groepsleden over hun carrière vertellen, herleven de gloriejaren van deze bijna vergeten latinpioniers.

Vader en zoon Woiski

In de jaren vijftig was er in Nederland nog geen sprake van salsa of latin. Wel kende ons land een kleine Latijns-Amerikaanse en Surinaamse muziekgemeenschap met als bekendste muzikant de legendarische zanger Max Woiski sr. (1911-1981) die in zijn eigen club La Cubana in de Amsterdamse Leidsestraat Latijns-Amerikaanse en Surinaamse muziek speelde. Zijn naam is voor altijd verbonden met het nummer *B.B. Met R.*, oftewel *Bruine Bonen Met Rijst*, een Surinaamse klassieker, zowel culinair als muzikaal.

Eind jaren vijftig vertrok Woiski sr. naar Mallorca, waar hij een nachtclub opende. Zijn zoon Max

Alberto de Hond: 'Het was een erg zware tijd, maar we hebben ook heel veel gelachen'

Woiski jr. (1930-2011) zette de traditie van zijn vader voort in zijn eigen club Tropicana, eerst op het Rembrandtplein en vanaf begin jaren zestig in de Leidsestraat. Hij werd begeleid door een aantal in Suriname geboren muzikanten, onder wie Raul Burnett op conga's, Steve Boston op timbales, en trombonist, zanger en percussionist John 'Grunchi' Grünberg.

Tropicana

In Tropicana heerste een open en spontane sfeer. De club werd een begrip in binnen- en buitenland, en trok zowel muzikanten als toeristen. Drummer Alberto de Hond kwam in 1963 voor het eerst in Tropicana en vond het daar zo gezellig dat hij iedere avond terugkwam: 'Als Max op de Bühne stond, pakte het personeel achter de bar de maracas en de tamboerijn en ging meespelen. Ik hoorde daar Latijns-Amerikaanse en Caribische muziek, het was een geweldige sfeer! Op een avond vroeg ik of ik mee mocht spelen. Dat verzoek werd ingewilligd.'

Steve Boston: 'Tropicana was eigenlijk meer een muzikantenclub. Een gezellige huiskamer waar iedereen elkaar kende. Het was één grote familie. Als je één keer Tropicana binnen liep, was je verkocht, zo gezellig was het. Ik heb negen jaar met

Max Woiski jr. gespeeld. We konden het heel goed met elkaar vinden.'

Van jazz naar latin

Steve Boston stond aan de basis van de latinjazzpercussie in ons land: 'Van Tropicana alleen kon ik niet leven. Door Woiski jr. kreeg ik heel veel schnabbels voor radio-, tv- en studio-opnames. Zo speelde ik met The Skymasters, het VARA Dansorkest en Trio Louis van Dijk. In die tijd had je nog geen latinmuzikanten, alleen jazzmuzikanten. Mijn grote voorbeelden waren Chano Pozo en Dizzy Gillespie. De ontwikkeling van jazz naar latin in ons land verliep heel erg moeizaam. Op een gegeven moment begon ik bebop en cubop te spelen, maar eigenlijk kon je het nog geen latinjazz noemen. Zo midden jaren zestig raakten orkesten en bands in de ban van de latinpercussie. Iedereen wilde opeens een congadrummer in z'n groep, er was dus genoeg werk voor mij.'

Toen de groep brak met Max Woiski, kreeg ze een engagement in de Rotterdamse club La Bonanza, waar iedere avond gespeeld werd. De Hond: 'We hadden op zes uur spelen maar een kwartier pauze. De portier zette dan een lp-kant op die precies vijftien minuten duurde. Als die afgelopen was, moesten we

weer aan het werk. En dan diep in de nacht ook nog terug naar Amsterdam. Het was midden in de winter en overal lag sneeuw, maar er is gelukkig nooit iets gebeurd. Het was een erg zware tijd, maar we hebben ook heel veel gelachen.'

In 1968 speelde Ritmo Natural mee op *Dong-Dong-Di-Ki-Di-Gi-Dong*, de eerste nummer 1-hit van – toen nog – The Golden Earrings.

Latin Percussion

Nieuwsgierig gemaakt door de latinscene van New York, reisde Alberto de Hond in 1969 naar New York. Hij kende de naam van Ubaldo Nieto, timbalero van Machito, uit het boek van Humberto Morales, *Latin-American Rhythm Instruments And How To Play Them*, en nam les: 'Na twee maten moest ik al stoppen. Het léék er niet op. Ik moest met de linkerhand de clave spelen en met de rechterhand weer een ander patroon. Op de terugweg in de metro zat ik die ritmes te oefenen, en de volgende dag kon ik het!'

Ook bezocht hij de winkel van Henry Adler en vond daar de beste percussie-instrumenten die hij ooit had gezien. Hij nam ze mee naar huis, en al snel wilden alle Nederlandse percussionisten die hij kende ze ook hebben. Dat was het startpunt van regelmatig

>>

>> reizen naar New York. De instrumenten bleken gemaakt te zijn door Martin Cohen en het merk was Latin Percussion, later kortweg LP. De Hond maakte van de nood een deugd en werd vanaf 1970 officieel importeur. De Hond: 'Later begon ik met mijn eigen merk, Supercussion, dat ik met net zo veel succes voerde als destijds LP. Heel veel percussionisten zijn nu bijvoorbeeld nog steeds op zoek naar Supercussion conga's vanwege de klank en de kwaliteit.'

Hans Dulfer

In 1969 kwam de carrière van Ritmo Natural pas echt van de grond, door de samenwerking met jazz-saxofonist Hans Dulfer. Op de dvd verklaart Dulfer: 'Ik ben vaak geëerd omdat ik zwarte en blanke muzikanten bij elkaar bracht, maar in principe zocht ik gewoon een congaspeler, zodat het publiek ook kon dansen op mijn freejazz. In het begin begrepen de Surinaamse muzikanten geen reet van de freejazz, maar het bleek uiteindelijk een gouden combinatie.' De wekelijkse Jazz in Paradiso-avonden met Hans Dulfer en Ritmo Natural werden een groot succes. Dulfer en Ritmo Natural maakten drie lp's en scoorden in 1970 een hitje met *Red Red Libanon*.

Na bijna drie jaar was 'de gouden combinatie' voorbij. Ritmo Natural ging verder, maar toen John 'Grunchi' Grünberg in 1978 terugkeerde naar Suriname, was het einde in zicht. Samen met pianist Jan

Laurens Hartong maakten Steve Boston en Alberto de Hond een doorstart onder de naam Ritmo Natural 79, dat nog twee jaar met succes optrad maar in 1981 afscheid nam met een slotconcert in De Flint in Amersfoort. Op 1 september 2010 kwam Ritmo Natural opnieuw bij elkaar in een uitverkocht Bimhuis in Amsterdam ter gelegenheid van Steve Boston's 75ste verjaardag. Initiatiefnemer was Jaime Rodríguez, representant van de oud-leerlingen van Boston die meewerkten aan deze feestelijke avond.

Trots

Het hoge niveau van latinpercussionisten in Nederland is voor een groot deel te danken aan Steve Boston. Hij was de eerste docent niet-westerse percussie aan de conservatoria in Rotterdam, Hilversum en Arnhem, waar hij percussionisten als Lucas van Merwijk, Jaime Rodríguez, Jeroen de Rijk, Martin Verdonk, Nippy Noya, Bart Fermie en Martin Gort

opleidde. Steve Boston: 'We hebben het niet cadeau gekregen en we zijn er nooit rijk van geworden, maar ik kan met trots zeggen dat wij de pioniers zijn van de latinjazz in ons land. Zonder ons zou de latin-scene er heel anders uitgezien hebben.' Alberto de Hond: 'Je kunt ons met recht pioniers van de latinjazz noemen. Gevoelens van trots overheersen dan ook bij deze prachtige box.' ■

Online extra's op Slagwerkkrant Plus

gratis download track *Piano Merengue* (1969)

gratis download track *Morning* (1979)

video Ritmo Natural-reünie 2011

beluister de twee cd's op Spotify

www.slagwerkwereld.com/swkplus

advertentie